

Gimnazija „Takovski ustanak“
Miloša Velikog 11
32300 Gornji Milanovac

8. FESTIVAL VEČ ZNANJA ZA VEČ TURIZMA

UMETNOST KOJA SPAJA

ART THAT CONNECTS

Autori : **Jelena Marković, Marija Ivanović, Dragana Pajević, Nevena Petaković, Uroš Poznan, Nikola Rančić i Marija Tanasković**
Mentor: **Dragana Stefanović**
Program, razred: **GIMNAZIJA, 2. razred**
Kraj: **Gornji Milanovac**

ZAHVALNICA

Želimo da se zahvalimo svima koji su nam, na bilo koji način, pomogli u realizaciji ovog projekta, pre svega, Turističkoj organizaciji Gornjeg Milanovca (TOOGM), koja je informacijama i svojim zalaganjem doprinela u stvaranju ove turističke ponude.

Zahvalnost dugujemo i Kulturnom centru Gornjeg Milanovca, organizatorima Muzičkog festivala u Takovu i „Zvezdi Helios”, firmi koja nam je poklonila boje i na taj način pomogla u ostvarivanju radionice „Oslikavanje zida”.

Uspešno smo saradivali i sa hotelom „Neda” na Rudniku, restoranom „Norveška kuća” i vilom „Melodija” u Grabovici, koji obezbeđuju ugodan smeštaj i ukusnu tradicionalnu hranu za naše goste.

Posebnu zahvalnost dugujemo gospođi Živanki Ivanović koja vodi radionicu „Slikanje na staklu”, profesoru likovne kulture Dragani Bakić koja je bila koordinatorka radionice „Oslikavanje zida”, partnerima iz Sežane, kao i lokalnim domaćicama koje učestvuju u svojstvu žirija pri izboru za najbolju gibanicu.

Zahvaljujemo se i našim ljubaznim vršnjacima uzrasta 15-20 godina koji su se u velikom broju odazvali i učestvovali u našoj anketi na osnovu koje smo razvili svoju turističku ponudu. Zahvaljujemo se i svom mentoru, Dragani Stefanović, koja nas je podržala i pomogla da ostvarimo zamišljene ideje.

Još jednom se srdačno i iskreno zahvaljujemo svim navedenim saradnicima, koji su pomogli da osmislimo i realizujemo ovaj projekta, na razumevanju, podršci i materijalu.

Slike 1 i 2: Oslikane flaše, rad Živanke Ivanović

Gimnazija „Takovski ustanak”, Gornji Milanovac

Tel/fax: +381 32 711180

E-mail: gimnazgm@eunet.rs website: www.gimnazijagm.edu.rs

Autori: Jelena Marković; jelena.grunge@gmail.com; 2. razred
Marija Ivanović; mariholicly@hotmail.com; 2. razred
Dragana Pajević; draganapajevic5@gmail.com; 2. razred
Nevena Petaković; nevena.petakovic@gmail.com; 2. razred
Uroš Poznan; conga@open.telekom.rs; 2. razred
Nikola Rančić; jogurtboy@gmail.com; 2. razred
Marija Tanasković; teen.girl.m@gmail.com; 2. Razred
Mentor: Dragana Stefanović; draganastfnvc@yahoo.com

REZIME

Rezime: Projektom „Umetnost koja spaja” želeli smo da zainteresujemo mlade ljude da posete naš grad i da kroz kreativne sadržaje i aktivnosti njihov boravak učinimo zanimljivijim i prijatnijim. Pored toga, ideja je da se kroz umetnost izgrade i unaprede veze među ljudima, kao i da se uspostave različiti tipovi saradnje. Ovim projektom želeli smo da podstaknemo turističku ponudu našeg kraja, da pozovemo turiste u naš grad i prikažemo interesantne sadržaje koje Gornji Milanovac može ponuditi mladim ljudima; da prikžemo prirodne lepote Rudnika, znamenitosti Gornjeg Milanovca, umetničke radionice oslikavanja stakla i izrade grafita kao i takmičenje u pravljenju tradicionalne gibanice. Ovo je pokušaj da se objedini turizam, tradicija i zabava. Nadamo se da će se naši gosti zabaviti, da će uživati u svom boravku i upoznati se sa tradicijom i kulturom našeg kraja. Želimo da naši gosti budu naši promoteri u svojoj sredini, da svoja pozitivna iskustva podele sa drugima i motivišu ih da se zainteresuju za našu ponudu i da pozele da dođu i da nas posete.

Ključne reči: umetnost, tradicija, Rudnik, naši gosti – naši promoteri, oslikavanje stakla, grafiti, gibanica

Abstract: The project “Art that connects” is something that we made in order to attract more young people to come and visit our town and it is our attempt to make their holiday more interesting and enjoyable through creative content and activities. Also, the idea is that, through art, various types of cooperation can be established and improved. With this project we wanted to enhance the tourist offer of our area and to show interesting contents which Gornji Milanovac offers to young people. We wanted to show natural beauties of Rudnik, the sights of Gornji Milanovac, art workshops which include painting glass and making graffiti and the competition in making traditional pies. This is an attempt to unite tourism, tradition and entertainment. Our intention is to make sure that our guests have fun, enjoy their stay and learn about the tradition and culture of our region. We want our guests to be our promoters in their environment, we want them to share their positive experience with the others and inspire them to become interested in our offer and finally to pay us a visit.

Key words: art, tradition, Rudnik, our guests – our promoters, painting glass, graffiti, cheese pie

Sadržaj

ZAHVALNICA.....	2
REZIME	3
UVOD.....	5
PREDSTAVLJANJE IZABRANE TEME	6
METODOLOGIJA KORIŠĆENA U IZRADI ISTRAŽIVAČKIH ZADATAKA.....	7
ANKETA	7
INTERNET	7
STRUČNA LITERATURA	7
INTERVJU.....	8
MOTIVI ZA IZBOR TEME	8
ISTRAŽIVAČKI DEO.....	9
PREDSTAVLJANJE PONUDE	9
TURISTIČKE ZNAMENITOSTI	9
Istraživanje – ograničenja u toku istraživanja.....	17
Rezultati istraživanja	18
Rezultati ankete	18
Rezultati intervjua.....	20
OBLIKOVANJE TURISTIČKOG PROIZVODA.....	20
PREZENTACIJA TURISTIČKOG PROIZVODA.....	20
OBLIKOVANJE TURISTIČKOG ARANŽMANA.....	21
Plan predavljanja ponude	23
ZAVRŠNI DEO	24
IZVORI I LITERATURA	25
DODATAK 1:	26
ANKETA	26

UVOD

Gornji Milanovac, grad koji se odlikuje atraktivnim, izrazito brdskim pejzažom i obiluje različitim turističkim atrakcijama, svakako je mesto koje vredi posetiti. Tokom izrade ovog projekta, trudili smo se da opišemo i izdvojimo samo one, po nama, najzanimljivije i najznamenitije sadržaje i mesta. Pokušali smo da turistički potencijal Gornjeg Milanovca podignemo na viši nivo tako što ćemo istaći najreprezentativnije aspekte našeg mesta. Cilj nam je da pored obnavljanja različitih međunarodnih veza i stvaranja novih, izgradimo imidž Gornjeg Milanovca kao izuzetnog turističkog odredišta. Što se tiče teme našeg rada „Umetnost koja spaja”, izabrali smo umetnost zato što je to nešto što ne poznaje granice i prepreke – postoji da spaja i povezuje ljude. Nadamo se da će svi u projektu pronaći nešto što će ih zainteresovati – trudili smo se da ponuda bude raznovrsna i da se ne tiče samo jedne teme ili jednog načina da se dođe do različitih informacija (kao medijum u saznanju koristili smo i različite radionice i takmičenja i verujemo da će turisti na taj način lakše i zanimljivije doći do novih saznanja).

Naše istraživanje započeli smo u Turističkoj organizaciji Gornjeg Milanovca i putem razgovora sa mnogim ljudima iz Organizacije došli smo do različitih, izrazito korisnih, informacija. Zadatak nam je prvenstveno predstavljao potpuno novo iskustvo. Veliki izazov za nas predstavljao je timski rad, kao i nove informacije i saznanja. Istraživali smo naš grad i okolinu, razgovarali sa zanimljivim ljudima, družili se i učili. Iskreno se nadamo da će naš projekat zabaviti i privući pažnju.

Slika 3: Gornji Milanovac – centar i crkva

PREDSTAVLJANJE IZABRANE TEME

Kako bi uživali u lepoti živopisnih predela i svežem planinskom vazduhu, obilazak našeg kraja počecemo na planini Rudnik. Gosti će imati priliku da noć provedu u hotelu „Neda“, koji se nalazi u samom centru rudarske varošice. Zatim dolazimo u Gornji Milanovac gde uz saradnju sa poznatom firmom „Zvezda Helios“ naši gosti učestvuju u slikarskoj radionici “Oslikavanje zida”. Nakon toga biće u prilici da sa domaćinima, učenicima Gimnazije, obiđu centar grada i posete najlepša i najzanimljivija mesta u gradu. U okviru popodnevnog programa planirana je poseta etno domaćinstvu „Vila Melodija“ gde ćemo goste upoznati sa srpskom tradicijom i kuhinjom, a u okviru zabavnog dela gosti učestvuju u takmičenju u pravljenju gibanice.

Na predivnoj planini Rudnik, koja se nalazi nadomak Gornjeg Milanovca i upotpunjuje panoramu srca Šumadije, jutro se započinje tradicionalnim doručkom u hotelu „Neda“. Sledi obilazak planine i varošice koji je upotpunjen šetnjom do najinteresantnijeg dela Rudnika -- Ostrvice, gde će se naši gosti susresti sa svim čarima prirode i uživati u njenim lepotama.

Za dalje aktivnosti u popodnevnom časovima, sledi put do Gornjeg Milanovca, „Belog labuda u zelenom jezeru“, kako ga je svojevremeno nazvao naš poznati geograf Jovan Cvijić. Gosti će posetiti neke od važnijih znamenitosti našeg grada i upoznaće se sa ljubaznim i srdačnim meštanima, kulturom, tradicijom i načinom života u našem gradu. Naša saradnja sa firmom „Zvezda Helios“ u mnogome će nam pomoći da realizujemo cilj našeg projekta tako što ćemo kroz kreativnu radionicu boravak naših gostiju učiniti interesantnijim. Najzabavniji deo popodneva započinje oslikavanjem zida, ispoljavanjem kreativnosti koja je nadahnuta sadržajem jutarnjeg obilaska. Ta mala umetnička dela predstavljaju uspomenu na saradnju sa Slovenijom. Nakon ove radionice sledi i ručak u jednom od najlepših objekata Gornjeg Milanovca – u restoranu „Norveška kuća“. Nakon tipičnog šumadijskog ručka, gosti će imati i priliku da odgledaju kratak film o Muzičkom festivalu u Takovu.

Večernji sati su ispunjeni čarima seoskog turizma kroz posetu i noćenje u “Vili Melodija”. Biće prezentovano slikanje na staklu, i naši gosti biće u mogućnosti da se lično pozabave time i stvore nova umetnička dela. Pored toga, imaće priliku da se detaljnije upoznaju sa tradicijom naše zemlje, kroz uzbudljivo takmičenje u pravljenju gibanice. Za regularnost i objektivnost takmičenja zadužene su lokalne seoske domaćice. Glavna nagrada je oslikana flaša domaće rakije, a kako bi “ceremonija” bila interesantnija i bliža seoskoj tradiciji, pobednički tim dobiće i domaće “pernato živinče” (kokošku), koje ako želi, može poneti sa sobom. Na kraju takmičenja svi će biti u mogućnosti da degustiraju pripremljene gibanice. Uz finu vatru i izuzetnu hranu gosti će moći da se opuste uz prijatne zvuke grupe „Gipsy Aleksići”.

METODOLOGIJA KORIŠĆENA U IZRADI ISTRAŽIVAČKIH ZADATAKA

Pri izradi ovog rada koristili smo različite metode kako bismo došli do što većeg broja korisnih i relevantnih informacija u vezi sa temom. Pored anketiranja, čiji su nam rezultati pomogli u stvaranju osnove za naš projekat, koristili smo internet sadržaje, razne knjige o turističkoj ponudi Gornjeg Milanovca i okoline, razne brošure, uglavnom vezane za seoski turizam, intervjuisanje ljudi koji su pružili možda i najveću pomoć u stvaranju projekta. Posmatrali smo, prikupljali informacije i analizirali ih, na osnovu dobijenih rezultata uobličili smo svoju ponudu. Obilazili smo razne destinacije koje smo smatrali odgovarajućim i zanimljivim za strane turiste.

ANKETA

Izvršili smo anketiranje uzorka od 50 mladih ljudi uzrasta 15-20 godina i na osnovu tih podataka napravili smo okvir naše turističke ponude. Naišli smo na izuzetno interesovanje mladih za naš projekat. Zainteresovano su odgovarali na postavljena pitanja i svakako nam umnogome pomogli da izvršimo organizaciju ponude. Zahvaljujući njihovim odgovorima mogli smo da zaključimo šta bi mlade turiste najviše zanimalo, koja bi mesta voleli da posete i kakav tip odmora bi voleli da imaju.

INTERNET

Koristili smo internet kao značajan izvor podataka u vezi sa gradom i turističkim odredištima. Na nekim od sledećih sajtova smo pronašli obilje interesantnih informacija koje su nam koristile u izradi projekta:

- <http://www.gornjimilanovac.org.rs/>
- <http://www.togm.org.rs/>
- <http://www.srbija.travel/destinacije/52-vikenda-u-srbiji/ljig-gornji-milanovac/>
- <http://biennial.kcgm.org.rs/cms/>
- <http://www.upoznajsrbiju.co.rs/mesto/gornji-milanovac-147>
- <http://www.vilamelodija.com/>
- <http://serbiamusicfestival.com/index.html>
- <http://www.zvezda-helios.rs/>

STRUČNA LITERATURA

Upotrebili smo i stručnu literaturu kako bismo prikupili što više podataka o našem gradu. Knjige koje smo najviše koristili su bile „Vodič kroz Takovski kraj”, „Porodični album starog Milanovca”, „Stari Milanovac”, „Gornji Milanovac i Takovski kraj” i „Gornji Milanovac – poslovni informator” koje su nam obezbedile mnoštvo zanimljivih informacija i uglavnom su se odnosile na istoriju Milanovca i na stvari koje su uticale na njegov razvoj. Pored navedenih,

veliku korist imali smo i od raznih turističkih brošura i promotivnog materijala koji se uglavnom odnosio na seoski turizam u okolini Gornjeg Milanovca.

INTERVJU

Intervjuisali smo predstavnike Kulturnog centra i Turističke organizacije kako bismo dobili savete za izradu turističke ponude. Iz Turističke organizacije smo dobili informacije o potencijalnim mestima koja ćemo posetiti. Intervju je učinio da iz ugla iskusnijih ljudi dobijemo ideje koje smo i iskoristili dok smo pravili turističku ponudu. Razgovarali smo takođe i sa ljudima iz Muzeja rudničko-takovskog kraja, kao i sa organizatorima Muzičkog festivala u Takovu.

MOTIVI ZA IZBOR TEME

Glavni motiv našeg projekta je želja da unapredimo i promovišemo turističku ponudu našeg grada, da zainteresujemo mlade ljude da posete naš kraj i da sa sobom ponesu lepe utiske koje će preneti svojim vršnjacima kod kuće i zainteresovati ih da i oni poželeva da posete naš grad. Verujemo da nam slikarske radionice mogu biti od velike koristi, zbog čega smo se i odlučili da umetnost bude tema ovog projekta. Želeli smo da na interesantan način objedinimo turizam, prijateljstvo i umetnost. Naš primarni cilj i motivacija proizilazi iz želje da kroz umetnost mlade upoznamo sa turističkim pogodnostima i znamenitostima našeg kraja. Na ovaj način smo hteli da pružimo pomoć u razvijanju Gornjeg Milanovca kao turističkog mesta.

Slika 4: Crkva

ISTRAŽIVAČKI DEO

Cilj našeg projekta je pre svega da unapredimo turizam grada Gornjeg Milanovca i da mladima iz drugih zemalja pokažemo sve znamenitosti i kulturne aktivnosti koje ovaj grad nudi. Takođe ono što želimo da postignemo ovim projektom je da mladima pokažemo značaj umetnosti i njenu ulogu u povezivanju ljudi. Istraživanje je sprovedeno sasvim uspešno jer smo korsitili razne izvore i metode prikupljanja podataka.

Sve podatke, koji se nalaze u projektu, smo prikupili putem interneta, knjiga, intervju a i, kao najvažnije, putem ankete i u Turističkoj oragizaciji Gornjeg Milanovca. Posebna pažnja tokom istraživanja bila je usmerena na povezivanje turističkih mesta i njihovo objedinjavanje kao jedne celine.

Najvažniji deo istraživanja je pomenuta anketa koja je dala jasne informacije o zainteresovanosti mladih za različite tipove turizma i načine na koje se može ostvariti dugogodišnja međunardona saradnja.

PREDSTAVLJANJE PONUDE

TURISTIČKE ZNAMENITOSTI

GORNJI MILANOVAC

Opština Gornji Milanovac nalazi se na dodiru zapadne Srbije, Gruže i Pomoravlja u jugozapadnom delu Šumadije. Zahvata prostor podgorina planina Rudnika, Suvobora i Maljena. Gornji Milanovac je relativno mlado naselje. Osnovao ga je knez Aleksandar Karađorđević, 1853. godine, preseljavanjem iz Brusnice (Stara čaršija). Šest godina grad se zvao Despotovica (po imenu reke koja teče kroz njega), da bi mu knez Miloš po povratku na presto, 1859. godine, promenio ime u spomen na brata Milana koji je, oko 1810. godine, umro u Rumuniji.

Slika 5 : Centar grada

Kulturno-istorijske znamenitosti

U samom centru grada nalaze se građevine i mesta od velikog kulturnog i istorijskog značaja; zgrada Starog suda tj. bivšeg Okružnog načelstva, Crkva svete Trojice, Muzej rudničko-takovskog kraja, Gimnazija “Takovski ustanak” i Norveška kuća.

Slika 6: Stari sud

- **Zgrada bivšeg Okružnog načelstva** stara je bezmalo koliko i naselje, a nedavno je i renovirana. Danas su u njoj Kulturni centar, Biblioteka i Moderna galerija. Ispred nje su spomenici knezu Aleksandru i vojvodi Milanu Obrenoviću, kao i bista Živojina Mišica koji je, iz ove zgrade 1914. godine, komandovao Suvoborsko-kolubarskom bitkom. Tu se nalaze dve ploče povelje o osnivanju grada i pomenutoj promeni imena.

Slika 7: Muzej rudničko-takovskog kraja

Slika 8: Porodica Nastasijević

- **Muzej rudničko-takovskog kraja** predstavlja jednu od najznačajnijih institucija Gornjeg Milanovca. Muzej je danas veoma značajan u pogledu organizovanja kulturnih dešavanja – jedna od važnijih i interesantnijih je manifestacija "Dani Nastasijevića", posvećena čuvenoj porodici našeg grada, kojoj pripada i pesnik Momčilo Nastasijević. Umetnički dometi ove porodice čine kulturnu istoriju grada, a veliki pesnik predstavlja njen stub. Među svima njima pesnik je ostavio svojom poezijom i prozom najdublji trag u srpskoj kulturi i bez ikakvih ograda može se nazvati najvećim našim pesnikom 20. veka. Najstariji brat Živorad bio je slikar, Svetomir kompozitor, a najmlađi Slavomir pisao je istorijske romane.

- **Crkva svete Trojice u Gornjem Milanovcu** je zadužbina kneza Miloša Obrenovića. Gradnja je počela 1860. godine, ali, posle smrti kneza Miloša, crkvu dovršava 1862. njegov sin, i naslednik na prestolu, knez Mihailo Obrenović. Za izgradnju crkve bio je angažovan Nastas Đorđević, poznati neimar tog doba, da je projektuje i izgradi. Stari ikonostas je delo Nikole Markovića i ima veću vrednost nego novi. U crkvi se nalaze delovi *grma iz Takova*, gde je 1815. godine održan istorijski Takovski sabor i podignut Drugi srpski ustanak (jedan deo tog hrasta čuva se i u Miloševom konaku u Beogradu).

Slika 9 : Crkva svete Trojice

Slika 10 :Grb Gornjeg Milanovca

- Školske 1879/80. godine, u Gornjem Milanovcu je otpočela da radi dvorazredna gimnazijska realka. Prve školske godine **Gimnazija** je imala svega 20 đaka. U prvom razredu bilo je 12, od kojih dve devojke, a u drugom osam dečaka. Gimnazija je dugo radila u privatnim kućama u gradu da bi 1902. godine, dobrovoljnim priložima građana čitavog rudničkog okruga i Srbije, bila podignuta zgrada Gimnazije kao spomen obeležje pod imenom "Dom Miloša Velikog". Prvi put od osnivanja, Gimnazija u Gornjem Milanovcu je školske 1922/23. godine podignuta na stepen potpune osmorazredne škole, kada je obavljen i prvi ispit zrelosti - matura. Gimnazija je imala nekoliko prekida u svom radu, menjala nazive i stepen obrazovanja.

Slika 11 : Gimnazija „Takovski ustanak“

▪ **Norveška kuća** je spoj tradicije naroda Norveške i Srbije. Predstavlja kombinaciju vikinškog broda i drevnog srpskog konaka. Ona je istovremeno muzej, ugostiteljski objekat, koncertna dvorana i projekcijska sala. U Kući je smeštena i muzejska postavka sa eksponatima iz koncentracionih logora u Norveškoj, a u njoj se takodje nalazi sedište Društva srpsko-norveškog prijateljstva. Gosti će biti u prilici da ovde ručaju i pogledaju izloženu postavku. Ručak će obuhvatiti tradicionalna srpska jela, ali naši gosti imaju mogućnost da odaberu i vegeterijanski obrok.

Slika 12: Norveška kuća

U okviru posete Norveškoj kući posetioци su u prilici da u koncertnoj dvorani pogledaju snimak Muzičkog festivala u Takovu, na kojem su učestvovali bendovi iz Norveške, Francuske i Hrvatske. Ideja manifestacije je da promoviše žanrovski različite sadržaje utemeljene u srpskoj, balkanskoj i svetskoj muzičkoj tradiciji. Ova internacionalna muzičko-kulturna i turistička manifestacija održana je prvi put u maju 2008. godine sa velikim uspehom. Dokumentarni film će sadržati snimke, fotografije i intervju sa nekih od prethodnih festivala.

Kao istorijsko odredište važno je i **Takovo** iz kog je Miloš Obrenović 1815. krenuo u Drugi srpski ustanak. U ovom selu ne treba propustiti posetu crkvi brvnara iz 18. veka sa rezbarenim vratima i ikonostasom. Savinac, zaselak sela Šarani u takovskom kraju, čuva legendu da je baš ovuda prošao sveti Sava, te da se i danas vidi otisak kopita njegovog konja.

Slike 13, 14 i 15: Muzički festival u Takovu, spomenik i Crkva brvnara u Takovu

RUDNIK

Nadomak grada nalazi se **Rudnik**, planina koja dominira Šumadijom. Ova planina i varošica u njoj bili su središte života mnogo pre dolaska Slovena. Rudu su ovde vadili i novac kovali još stari Rimljani. Danas ovu, poznatu vazдушnu banju, posećuju brojni ljubitelji prirode, a pre svega, planinari i lovaci. A čitavim ovim predelom dominira vulkansko uzvišenje Ostrvica i njena tvrđava, od koje su danas ostale samo zidine. Na Rudniku se nalazi i hotel „Neda“ gde će gosti imati priliku da prespavaju i uživaju u ukusnoj domaćoj trpezi. Hotel raspolaže komfornim sobama, dobrom uslugom, zatvorenim bazenom. Postoji i mogućnost iznajmljivanja ski-opreme tokom zimskog preioda.

Slika 16: planina Rudnik

Slika 17: hotel „Neda“

Ostrvica

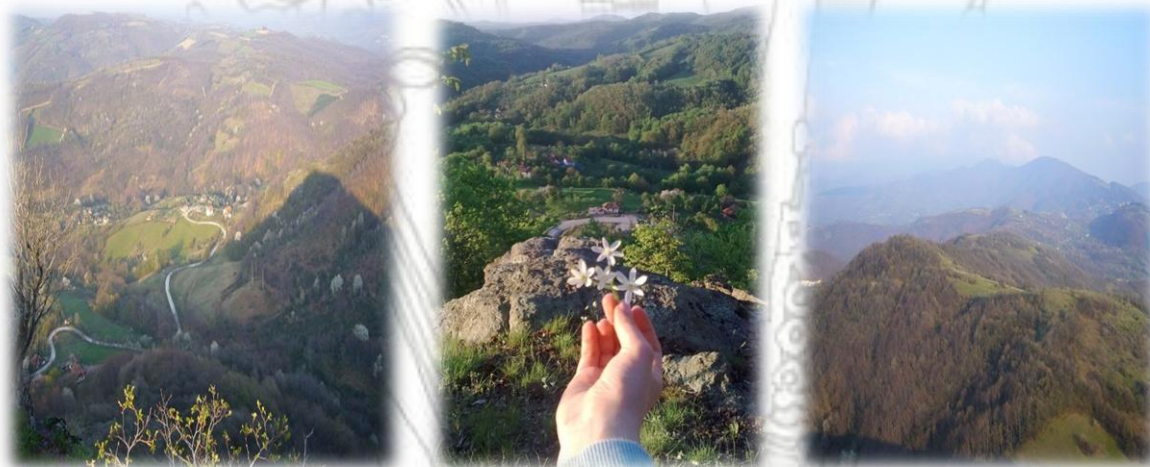
Ostrvica je redak fenomen reljefa, uzvišenje u okviru Rudničkog masiva. Ostrvica je veoma specifična kako po neobičnom izgledu, tako i po nastanku. Ma sa koje strane da se prilazi rudničkom pobrđu vidi se silueta njene oštre kupe koja dominira terenom. Nadmorska visina joj je 758 metara i nalazi se severozapadno od planine Rudnik, od nje udaljena 6 kilometara. Njena grandiozna neobična vulkanska kupa sa gradom na vrhu, bogatom istorijom, živopisnim krajolikom i raznovrsnom endemskom planinskom florom, od koje se naročito ističu žuta perunika i reliktna vrsta šiba zelenika, zahvalan je objekat za sve ljubitelje prirode – turiste i planinare. Nezaboravan je pogled sa vrha Ostrvice odakle se vidi skoro pola Srbije. Ostrvica je krajem maja 2009. proglašena za spomenik prirode.

Slika 18: Ostrvica

Po poreklu, Ostrvica predstavlja ostatak razorene vulkanske kupe. Današnja Ostrvica pripada centralnim delovima ugašenog vulkana. Određena je apsolutna starost ovih stena na oko 18-20 miliona godina. Dva zaobljena vrha čije se kote razlikuju za 4m čine Malu i Veliku Ostrvicu. Tu se još vide ostaci utvrđenog grada. Ne zna se kad je grad sagrađen mada se prvi put pominje u petom veku posle Hrista ali se predpostavlja da utvrđenje potiče iz antičkog perioda.

Ostrvicu su u više navrata osvajali i rušili. Prvi put ju je porušena 1438. godine, drugi put 1454. Godine, a treći put, neutvrđene godine XVI veka.

Slike 19, 20 i 21 : Ostrvica

Vila „Melodija”

Vila „Melodija” je seosko domaćinstvo izuzetnog kvaliteta srdačne porodice Ivanović i udaljeno je 6km od Gornjeg Milanovca. Nalazi se u selu Grabovica, na nadmorskoj visini od 650 m. Kuća za izdavanje prilagođena je istinskom odmoru, okružena raskošnom baštom punom cveća, voća i povrćem. U dvorištu se nalazi tradicionalni vajat. Ljubazni domaćini omogućavaju gostima obilazak živopisne okoline uz upoznavanje sa bogatom istorijom ovog kraja. Posetioci mogu učestvovati u svakodnevnim aktivnostima sela i škole folkloru i mogu se oprobati u lovu i ribolovu.

Slika 22: Vila „Melodija”

PONUDA:

- * Pun pansion po osobi i mogućnost korišćenja cele kuće
- * Dijetalna hrana ili samostalno spremanje hrane
  - * Izdavanje kuće preko cele godine
  - * Domaći proizvodi i suveniri

Domaćica Živanka Ivanović biće koordinator radionice „Slikanje na staklu“. Prvi deo radionice odnosiće se na kratko izlaganje teoretskog dela o posebnim tehnikama slikanja na staklenim flašama i materijalima koji se u izradi koriste, dok će drugi deo radionice predstavljati uključivanje naših gostiju u izradu različitih suvenira kao i pobjedničkog trofeja za takmičarski deo večeri – priznanje oslikano na flaši.

Slike 23, 24

i 25 : Oslikani stakleni predmeti

Slikarska radionica „Zvezda Helios“

Slikarska radionica postoji već 4 godine, a okuplja decu školskog uzrasta V-VIII razreda osnovne škole. Oslikavajući svet slikarskim bojama Zvezde-Helios, mladi stvaraoci su kroz radionicu afirmisali svoj talenat. Nekoliko godina zaredom njihove slike služe kao motivi za novogodišnje čestitke od kojih sav prihod ide Fondu za bolesno dete. Poštujući ciljeve i pravila ponašanja regulisana Kodeksom slikarske radionice, mladi stvaraoci koriste slikarske boje koje obezbeđuje Zvezda-Helios, sa ciljem da kreativnim radom maksimalno afirmišu svoj talenat prema likovnoj kulturi. Radom radionice rukovodi angažovani prof. likovne kulture g-đica Dragana Bakić. Svake godine Radionica organizuje javne izložbe. Naši gosti će imati mogućnost da na ogradi Takovskog stadiona predstave svoja umetnička dela inspirisana posetom našem gradu i da na taj način daju svoj doprinos. Koordinator radionice biće profesor Dragana Bakić.

Slike 26, 27 i 28: Oslikani zidovi Stadiona

Gipsy Aleksići

Slika 29 : „Gipsy Aleksići” na prošlogodišnjem Muzičkom festivalu u Takovu

„**Gipsy Aleksići**” je bend koji čini grupa od pet gitarista sa bogatim repertoarom od tradicionalnih balkanskih melodija preko kafanske muzike do majstorskog izvođenja numera u stilu Đango Reinhardt-a. Takođe, pored brojnih nastupa u Gornjem Milanovcu, bend je učestvovao i na prošlogodišnjem Muzičkom festivalu u Takovu (otvorili su program svojim nastupom). Nakon takmičarskog dela večeri, gosti će biti u prilici da se opuste uz izuzetne i prijatne zvuke akustične gitare i prepoznatljive numere.

Takmičarski deo večeri

U ovom delu našeg projekta prilažemo recept za gibanicu ,koju će gosti spremati u takmičarskom delu posete, kao i fotografije nagrade koja će pobedniku biti dodeljena. Žiri čine iskusne seoske domaćice. Gibanica je za naš narod tradicionalno jelo - prva asocijacija na pomen srpske kuhinje, u većini slučajeva, je gibanica. U Srbiji je teško da ćete naići na kuću u kojoj se ovo ukusno predjelo ili obrok, ne sprema.

Recept za gibanicu

pola kg kora za pitu
pola kg sira
jedna pavlaka
jedna šolja jogurta
4 jaja
so, ulje

Slika 30: Gibanica

Polu kilograma sira izdrobomo viljuškom i pomešamo sa jajima, dodamo šolju jogurta, malo pavlake i soli. Tako napravljenom smesom premažemo kore, koje smo složili u pleh. Stavimo zajedno dve kore u pleh pa pospemo malo ulja i premažemo sa smešom. Odozgo stavimo opet jednu koru, pa je pospemo sa malo ulja, pa drugu, pa onda ide i ulje i smeša i tako sve dok na potrošimo sve kore. Premaže se uljem i stavi u furunče. Kao vitaminski odatak može poslužiti zelje.

Nagrada za pobednike

Glavna nagrada je oslikana flaša domaće rakije, a kako bi “ceremoniju” učinili interesantnijom i bližom seoskoj tradiciji, pobednički tim dobiće kokošku, naravno, neće morati da je ponesu kući, ako za to nisu u prilici. U toku radionice „Slikanje na staklu”, gosti će izraditi ovaj jedinstveni trofej – oslikanu flašu. Smatrali smo da bi flaša domaće rakije ukrašena tipičnim srpskim motivima bila odličan simbol srpske tradicije i kulture.

Slike 31 i 32 : Nagrade za pobednike

Istraživanje - ograničenja u toku istraživanja

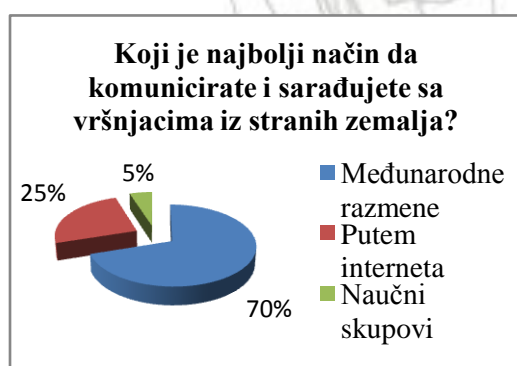
Prilikom izrade projekta koristili smo se, na prvom mestu, izvorima kao što su različiti internet sajtovi, knjige kao i promotivni turistički materijal. Za organizaciju materijala pomogli su nam raznovrsni internet sajtovi gde smo dobili informacije o turističkim mestima u Gornjem Milanovcu i okolini, usluzi i kapacitetu turističkog smeštaja. Informacije smo upotpunili koristeći turistički promotivni materijal, koji je umnogome obogatio naše dotadašnje istraživanje.

Pored ovog načina da dođemo do informacija, koristili smo i anketu kao odličan pokazatelj toga kako treba da organizujemo osnovu našeg projekta. Izradivši grafikone, mogli smo jasno da uočimo i dođemo do zaključka za kakvu vrstu odmora treba da se odlučimo i na koji način treba da postavimo ovaj projekat. Tokom anketiranja i intervjuja nismo nailazili ni na kakva ograničenja niti probleme, kao što ni to što smo imali ograničene resurse za istraživanje nije ni u kom slučaju sputavalo izradu. Radili smo sa onim što imamo i smatramo da smo uspeli da projekat učinimo interesantnim i primamljivim.

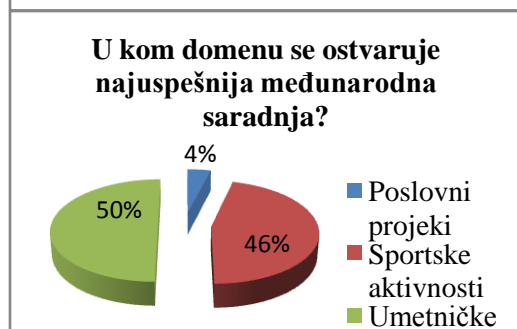
Rezultati istraživanja

Rezultati ankete

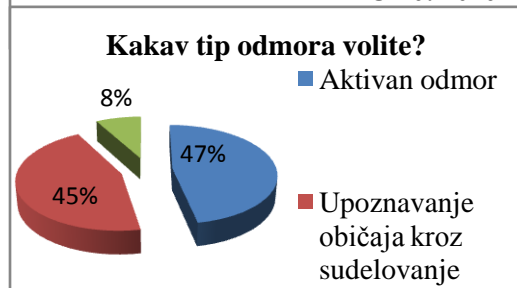
Anketirali smo 50 učenika od 15 do 20 godina koji su dali je određene odgovore na pitanja koja se nalaze u okviru ankete. Njihovi odgovori naveli su nas na to da izaberemo aktivan tip odmora sa smeštajem u seoskom domaćinstvu. Sami rezultati ove ankete ukazuju da su nasi vršnjaci spremni da provedu zabavan odmor učestvujući u raznim umetničkim radionicama i kreativnim takmičenjima kako bi, na taj način, mogli da se upoznaju sa kulturom, istorijom, hranom i običajima zemlje koju posećuju. Sve u svemu, ustanovili smo da su mladi izuzetno zainteresovani za uspostavljanje međunarodne saradnje putem umetnosti, na prvom mestu, a samim tim i putem zabave i druženja. Anketa pokazuje sledeće rezultate :

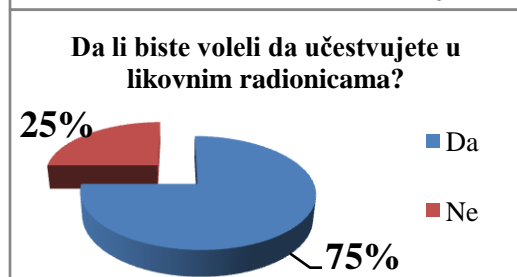
Grafikon 1 ilustruje pitanje „ *Koji je najbolji način da komunicirate i saradujete sa vršnjacima iz stranih zemalja?*”. 79% veruje da je najbolji način izvođenje **međunarodnih razmena**, 25% veruje da je to najbolje sprovesti **putem interneta** 5% smatra da su to **naučni skupovi**.

Grafikon 2 ilustruje pitanje „*U kom domenu se ostvaruje najuspešnija međunarodna saradnja?*”. Čak 50% ispitanika izjasnilo se da su to **umetničke radionice**, zatim 46% da su to **sportske aktivnosti** i 4% **poslovni projekti**.

Grafikon 3 predstavlja odgovore na pitanje „*Kakav tip odmora volite?*”. Većina, tj. čak 47 % se izjasnilo da je to **aktivan odmor**, 45% ispitanih naglašava da je to **upoznavanje običaja kroz sudelovanje u njima** i mali deo, tj. 8% najviše voli **ture sa vodičima**.

Grafikon 4 je ilustracija na pitanje „ *Da li biste učestvovali u likovnim radionicama?*”. 75% ispitanih, je reklo **da bi** i 25% ispitanih je ipak da ne bi.

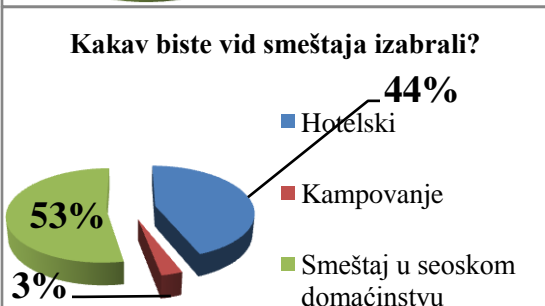
Grafikon 5 ilustruje odgovor na pitanje „ *Da li želite da probate tradicionalnu hranu i učestvujete u običajima zemlje koju posećujete ?* “. 83,70% se izjasnilo **da bi** volelo, a 16,30% se izjasnilo da to baš **i ne bi** želeli.

Grafikon 6 prikazuje odgovor na pitanje „ *Da li se može ostvariti dugogodišnja međunarodna saradnja zasnovana na umetničkim projektima ?* “. 72% ispitanih je odgovorilo **potvrdno**, a 28% ispitanih je odgovorilo **odrično**.

Grafikon 7 prikazuje odgovor na pitanje „ *Da li u likovnim radionicama treba da učestvuju samo izuzetno talentovani ?* “. 87% ispitanih je odgovorilo **odrično**, a 13% ispitanih je dalo **potvrđan** odgovor.

Grafikon 8 islutruje odgovorn na pitanje „ *Kakav biste vid smeštaja izabrali ?* “. 53% ispitanih odgovorilo je da bi izabrali **smeštaj u seoskom domaćinstvu**, 44% **hotelski smeštaj**, a samo 3% bi izabralo **kampovanje**.

Grafikon 9 prikazuje odgovor na pitanje „ *Da li biste na svom odmoru učestvovali u takmičarskim aktivnostima ?* “. 62% je odgovorilo **pozitivno**, a 38% je odgovorilo **negativno**.

Rezultati intervjua

Sproveli smo sledeće intervjue i to sa:

- Mirom Mirković iz Turističke organizacije Gornjeg Milanovca
- Slobodanom Božovićem, ispred organizatora Muzičkog festivala u Takovu
- Živankom Ivanović, vlasnicom vile „Melodija” koja je i rukovodilac radionice slikanja na staklu
- prof. Draganom Bakić, rukovodiocem Slikarske radionice „Zvezde Helios”
- Aleksandrom Marušićem, ispred Muzeja rudničko-takovskog kraja

Već na početku našeg istraživanja konsultovali smo se sa različitim ljudima koji su dali sve od sebe da nam pomognu u prikupljanju materijala za organizaciju projekta. Najviše smo saradivali sa ljudima iz Turističke organizacije Gornjeg Milanovca koji su nam umnogome pomogli da na pravi način uradimo ovaj projekat. Uglavnom, intervjui sa svim ljudima su pomogli u prikupljanju tačnih informacija o određenim mestima, manifestacijama, sadržajima.

OBLIKOVANJE TURISTIČKOG PROIZVODA

PREZENTACIJA TURISTIČKOG PROIZVODA

U želji da svojim gostima omogućimo da Gornji Milanovac upoznaju na zanimljiv način, objedinili smo u svojoj turističkoj ponudi turizam, tradiciju i zabavu. Odabrali smo najznačajnija mesta u gradu, najlepše planinske predele i tradicionalne običaje i kuhinju i sve to objedinili slikarskim radionicama i interesantnim takmičenjem u pripremanju gibanice. Smatramo da aktivno učešće gostiju u različitim aktivnostima doprinosi da oni kroz sticanje sopstvenog novog iskustva i veština bolje upoznaju život, kulturu i tradiciju svojih domaćina. Pozitivna iskustva koja gosti sa sobom ponesu mogu najviše da doprinesu promociji našeg projekta, a samim tim i promociji našeg grada. Gornji Milanovac je grad koji ima bogat potencijal za razvoj različitih oblika turizma, putem svog projekta želimo da obogatimo turističku ponudu oslanjajući se prvenstveno na ljudske resurse, razvijen seoski turizam i sopstvenu kreativnost.

Najveću pomoć u osmišljavanju plana i izradi projekta pružila nam je Turistička organizacija Gornjeg Milanovca. Oni su nam, pre svega, pružili određene informacije o turističkoj ponudi našega kraja, o prirodnim i ljudskim resursima i lepotama. Značajne informacije o seoskom turizmu, njegovoj ekspanziji i značaju takođe smo dobili od organizacije. Takođe su nam ponuđene i gotove turističke ponude, kao što je, već planski osmišljena i

Slika 33 : Crkva na Rudniku

popularna, šetnja od planine Rudnik do vulkanske kupe, Ostrvice. U naš projekat uključena je i likovna radionica koju predvodi profesor likovne kulture, Dragana Bakić. Članovi likovne radionice će pomoći turistima da se umetnički izraze i obezbediće površine koje će biti oslikane. Smeštaj posetilaca će biti u hotelu „Neda” koji se nalazi na planini Rudnik, u srcu Šumadije. Veliku pomoć smo dobili od fabrike koja se nalazi u našem gradu, a to je fabrika boja i lakova, „Zvezda Helios”. Ova fabrika se zainteresovala za naš projekat i odlučila da donira boje uz kojih će se, nadamo uspešno, sprovesti pomenuta likovna radionica. Domaćini iz Grabovice, uključeni u seoski turizam, vlasnici su “Vile Melodija” gde će se u večernjim satima održati takmičenje koje promoviše tradicionalnu hranu i kuhinju našega kraja i naše zemlje. Imaće priliku da se upoznaju sa veštinom oslikavanja staklenih predmeta, kao i da se sami okušaju u toj aktivnosti. Uneli smo i interaktivno upoznavanje sa tradicionalnom kuhinjom kroz takmičenje u pripremanju gibanice. Planirano je da se tu posetioci odmore posle uzbudljivo provedenog dana. Ova naša celokupna ponuda koja uključuje prirodne lepote našega kraja, umetničke radionice i seoski turizam, će, nadamo se dovesti izvesne prihode i doprineti razvoju našega kraja.

OBLIKOVANJE TURISTIČKOG ARANŽMANA

Noć se provodi u hotelu „Neda” i nakon buđenje je u 7 sati sledi tradicionalni doručak i polazak u šetnju. Gosti će imati priliku da provedu nekoliko sati u prirodi (obilazak vaošice i Ostrvice). Kasnije se autobusom dolazi u Gornji Milanovac i sledi obilazak grada koji se sastoji iz posete centru grada, obilaska crkve, biblioteke i Gimnazije. Nakon toga, odlazimo na Takovsko igralište gde će se oslikavati paneli betonske ograde. Sledi ručak u restoranu Norveška kuća, obilazak muzeja i projekcija dokumentarnog filma o Muzičkom festivalu u Takovu. Nakon ručka odlazi se u „Vilu Melodija” gde će se održati radionica slikanja na staklu. Zabavni program se sastoji u takmičenju u pravljenju gibanica. Gosti se dele u tri grupe i zajedno sa s domaćinima trude se da što uspešnije pripreme gibanicu i osvoje zanimljivu nagradu. Gibanica se peče u tradicionalnom furunčetu. Pobjednik dobija priznanje naslikano na staklu i zivu kokošku ukrašenu mašnicom. Ostatak večeri svi učesnici uživaju u nastupu benda „Gipsy Aleksić”.

Satnica:	7:00-8:30	buđenje, doručak u hotelu „Neda” i odlazak u šetnju
	8:30-12:00	šetnja varošicom Rudnik i Ostrvicom
	12:30-14:00	obilazak Gornjeg Milanovca
	14:00-15:30	radionica „Oslikavanje zida”
	15:30-17:30	ručak, obilazak muzeja i projekcija u Norveškoj kući
	18:00-19:00	odlazak u „Melodiju”, radionica slikanja na staklu
	19:00-20:00	takmičenje u pravljenju gibanice
	20:00-22:00	večera, vreme provedeno uz grupu „Gipsy Aleksić”

Ukupna cena: 40 €

Cene i ulaznice

Obilazak znamenitosti Gornjeg Milanovca je besplatan kao i projekcija i poseta muzeju u Norveškoj kući.

Hotel „Neda” Noćenje sa doručkom	20 €
Prevoz od Rudnika do Gornjeg Milanovca od Gornjeg Milanovca do Grabovice	3€ 1€
Restoran „Norveška kuća” ručak	8€
Vila „Meldija” Noćenje sa doručkom	8€

Što se prevoza tiče, gosti će sa Rudnika u Gornji Milanovac i iz grada do Grabovice biti prevezeni udobnim autobusima firme „Autoprevoz” iz Gornjeg Milanovca.

Meni

Tradicionalni doručak: domaće lepinje, kačamak i projara, kajmak, sir, pršuta, slanina i domaće kiselo mleko

Ručak: juneća čorba, meso sa roštilja, pomfrit, salata, desert

Večera: domaća gibanca i kiselo mleko

Napomena: ukoliko naši gosti žele, za svaki obrok postoji pripremljena vegetarijanska hrana

Slika 34: mlečni proizvodi

Slika 35: Maline-srpski brend

Slika 37: Tradicionalna trpeza

Plan predstavljanja ponude

Da bismo što bolje predstavili svoj projekat planirali smo različite oblike prezentacije. U okviru obećane podrške, Turistička organizacija opštine Gornji Milanovac ponudila je da na svom sajtu objavi našu turističku ponudu kao svojevrsan i originalan prikaz približavanja seoskog turizma rudničko-takovskog kraja mladoj populaciji. Oni će u okviru svojih sajamskih i promotivnih aktivnosti široj publici prezentovati naš projekat.

Promocijama koje će realizovati mladi volonteri, učenici Gimnazije, želimo da, u što kraćem roku, privučemo veću pažnju turističkih agencija kao i samih turista iz drugih zemalja. Volonteri će deliti letke građanima, slati mejlove različitim turističkim agencijama i uključivati se u diskusije na različitim forumima gde se mladi ljudi informišu o novim i interesantnim programima i lokacijama koje vredi posetiti.

Na školskom sajtu biće objavljen naš turistički proizvod u okviru školskih projekata.

Kao grupa, kreiraćemo Facebook stranicu i napravićmo blog. Na taj način predočićemo sadržaj ove ponude, popularizovati je posredstvom naših Facebook prijatelja i biti otvoreni za sve sugestije i konstruktivne predloge kako bismo unapredili već postojeću ideju.

Naša škola, Gimnazija”Takovski ustanak”, organizovaće promociju turističkih ponuda koje su izradili naši učenici. Ovim povodom biće pozvani članovi lokalne zajednice, turistički radnici naše opštine, lokalni mediji, predstavnici privrednog sektora i roditelji naših učenika. Očekujemo da naše zvanice prepoznaju potencijal koji ovaj projekat ima i pruže nam podršku i svesrdnu pomoć u promociji i realizaciji ove turističke ponude.

Veliku nadu polažemo u naše učešće na 8. festivalu Več znanja za več turizma. Potrudimo se da svoju ponudu na najbolji način prikažemo domaćinima u Sloveniji i na taj način ih zainteresujemo da nas posete i iskuse sve ono što smo odabrali i osmislili da ljudima ulepšamo boravak u našem gradu. Kako bismo im približili najatraktivnije sadržaje ponude na štandu ćemo svoje goste počastiti tradicionalnom gibanicom i rakijom koju služimo iz oslikanih staklenih flaša i čašica. Zainteresovane goste će animirati članovi tima obučeni u majice sa logom “ART THAT CONNECTS”, prezentovaćemo i našu maskotu kokoške, koja je kroz naš projekat simbolično prikazana kao obeležje seoskog turizma.

Na štandu će biti izloženo platno i svaki posetilac biće zamoljen da na njemu napiše ili nacрта nešto što ga asocira na Srbiju. Ova akcija ilustruje umetnički aspekt naše ponude i svojevrsnu uspomenu na naše učešće na ovom festivalu. Zainteresovani će biti u prilici da pogledaju i na poklon dobiju nešto od našeg promotivnog materijala. Pripremili smo flajere, razglednice, markere za knjige, olovke, šolje i majice sa logom našeg projekta i našim znakom GIB&CHICK. U okviru prezentacije u planu je da se emituje video material koji će ilustrovati segmente naše ponude.

Koristili smo sledeće načine prezentovanja:

- Štampani materijal
- Lokalni mediji
- Majice ,olovke, privesci za ključeve
- Internet prezentacija, Facebook stranica, e-mail obaveštenja
- Platno i materijal za slikanje
- Organizovanje prezentacija

ZAVRŠNI DEO

Nadamo se da smo ovim projektom uspeli da zainteresujemo mlade ljude da na jedan nov i kreativan način upoznaju sve lepote našeg kraja. Koristeći umetnost kao vodeću ideju, pokušali smo da svoju tradiciju, kulturu, običaje, prirodne lepote i hranu približimo vršnjacima i da ih možda i više zainteresujemo za određene sadržaje. Izabrali smo umetnost kao sredstvo koje će objediniti raznovrsne elemente naše turističke ponude zato što predstavlja najplemenitiju od svih ljudskih delatnosti. Kroz umetnost se najlakše izražavaju ideje, osećanja, misli tako da smatramo da se i promovisanje sadržaja koje nudi naš kraj može na ovaj način najjasnije izraziti. Jedan od ciljeva projekta je i očuvanje kulture i tradicije kroz ljudsko stvaralaštvo.

Pored toga, ovaj projekat za nas predstavlja jedno sasvim novo iskustvo i tokom istraživanja došli smo do mnogih zanimljivih saznanja. Takođe, nadamo se da ćemo na ovaj način, tj. pomoću našeg projekta da pomognemo u razvijanju turizma naše opštine. Gornji Milanovac sa okolinom obiluje turističkim sadržajem za koji treba pronaći samo pravi način da se promoviše turistima. Treba se potruditi da na nov i inovativan način prikazemo ljudima našu opštinu. Mi se iskreno nadamo da smo u tome uspeli.

IZVORI I LITERATURA

• KNJIGE

Aleksandar Lazarević, *Stari Milanovac*, EUROGRAFIK, 2003.

Živomir Timotijević, *Gornji Milanovac i Takovski kraj*, Dečije novine, 1987.

Miodrag Živković, *Gornji Milanovac – poslovni informator*, DANKOMERC, 1992.

Milutin Jakovljević, *Vodič kroz takvoski kraj*, Dečije novine, 1975.

Dušan D. Ilić, *Porodični albim starog Milanovca*, Dečije novine, 1999.

• ELEKTRONSKI IZVORI

<http://www.gornjimilanovac.org.rs/>

<http://www.togm.org.rs/>

<http://www.srbija.travel/destinacije/52-vikenda-u-srbiji/ljig-gornji-milanovac/>

<http://biennial.kegm.org.rs/cms/>

<http://www.upoznajsrbiju.co.rs/mesto/gornji-milanovac-147>

<http://www.vilamelodija.com/>

<http://serbiamusicfestival.com/index.html>

<http://www.zvezda-helios.rs/>

• BROŠURE I ČASOPISI

Odmor na selu, Turistička organizacija Gornjeg Milanovca, 2007.

Gornji Milanovac, Turistička organizacija Gornjeg Milanovca, 2007.

Turizam na selu, Udruženje „Turizam” u selima Srbije, 2008.

Seoski turizam, Turistička organizacija Gornjeg Milanovca, 2008.

DODATAK 1:

ANKETA

Poštovani! Mi smo učenici Gimnazije „Takovski ustanak” u Gornjem Milanovcu i želeli smo da pomću ove ankete, koja će nam kasnije poslužiti kao osnov za projekat, utvrdimo turistički potencijal Gornjeg Milanovca i ispitamo zainteresovanost za različite tipove odmora.

- 1) Pol (zaokružite) :   M   Ž
- 2) Starost (zaokružite) :
  - a) 16-24 godina
  - b) 25-30 godina
- 3) Status (zaokružite) :
  - a) učenik (srednja škola)
  - b) student
  - c) zaposlen
- 4) Koji je najbolji način da komunicirate i saradujete sa vršnjacima iz stranih zemalja?
  - a) Međunarodne razmene
  - b) Putem interneta
  - c) Naučni skupovi
- 5) U kom domenu se ostvaruje najuspešnija međunarodna saradnja ?
  - a) Umetničke radionice
  - b) Poslovni projekti
  - c) Sportske aktivnosti
- 6) Kakav tip odmora volite ?
  - a) Aktivan odmor
  - b) Upoznavanje običaja kroz sudelovanje u njima
  - c) Ture sa vodičima
- 7) Da li biste učestvovali u likovnim radionicama ?
  - a) Da
  - b) Ne
- 8) Da li želite da probate tradicionalnu hranu i učestvujete u običajima zemlje koju posećujete?
  - a) Da
  - b) Ne

9) Da li se može ostvariti dugogodišnja međunarodna saradnja zasnovana na umetničkim projektima?

- a) Da
- b) Ne

10) Da li u likovnim radionicama treba da učestvuju samo izuzetno talentovani?

- a) Da
- b) Ne

11) Kakav biste smeštaj izabrali?

- a) Hotelski
- b) Kampovanje
- c) Smeštaj u seoskom domaćinstvu

12) Da li biste na svom odmoru učestvovali u nekim takmičarskim aktivnostima?

- a) Da
- b) Ne

Hvala za Vaše učešće!

Anketu izradili : Učenici drugog razreda Gimnazije „Takovski ustanak”

